

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndob/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 1516208869
Dátum vydania rozhodnutia: 03.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1516208869.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Správa a inkaso zmeniek, s. r. o., so sídlom Trenčianska 57, Bratislava, IČO: 50 335 839, právne zast. slc partners, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Hviezdoslavovo námestie 16, Bratislava, IČO: 47 246 634 proti žalovaným: 1/ Q., S., trvale bytom V., právne zast. Aequitas, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Dolná 19, Banská Bystrica, IČO: 36 628 841, 2/ MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r. o., so sídlom Bratislavská 1/a, Bratislava, IČO: 31 444 873, právne zast. Advokátska kancelária Paul Q, s. r. o., so sídlom Karadžičova 2, Bratislava, IČO: 35 906 464, o zaplatenie 8 298 479,72,-eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 2CbZm/59/2016, o vylúčenie sudkyne Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 1CoZm/22/2018, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave F. L. A. n i e j e v y l ú č e n á z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1CoZm/22/2018.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol Krajským súdom v Bratislave postupom podľa § 54 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) predložený súdny spis Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 2CbZm/59/2016 na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej žalovaným 2/, smerujúcej proti sudkyňi F. L. A., predsedníčke senátu Krajského súdu v Bratislave, v spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 1CoZm/22/2018.

2. Žalovaný 2/ námietku zaujatosti odôvodnil tým, že sudkyňa F. L. A. je v blízkom príbuzenskom (súrodeneckom) vzťahu k F. X. F., pričom F. X. F. iniciovala súdny spor, vedený na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 8C/33/2018, kde je žalovaným tu vystupujúci žalovaný 2/. V uvedenom súdnom konaní sa F. X. F. domáha voči žalovanému 2/ uloženia povinnosti odvysielat' opravu. Príspevok odvysielaný žalovaným 2/ v rámci programu Televízne noviny dňa 26.03.2018 s názvom „Závažné podozrenia“ mal obsahovať nepravdivé tvrdenia o údajnom prijatí úplatku od Q., a to ešte v

čase, keď F. X. F. mala pôsobiť ako sudkyňa a predsedníčka senátu Okresného súdu Trenčín. Vzhľadom na ujmu, ktorú F. X. F. pociťuje z príspevku odvysielaného žalovaným 2/, je možné predpokladať, že F. L. A. na základe blízkeho príbuzenského vzťahu bude pociťovať túto ujmu ako ujmu vlastnú. Podľa žalovaného 2/ je preto zrejmé, že tieto skutočnosti sú spôsobilé vyvolať u namietanej sudkyne negatívny vzťah k žalovanému 2/, ako sporovej strane. Navyše podľa medializovaných informácií mali sestry F. L. A.

a F. X. F. v minulosti (v roku 2012) koordinovať svoj postup

pri tzv. diskriminačných žalobách. Z uvedeného podľa žalovaného 2/ vyplýva, že F. L. A. a F. X. F. konzultujú svoj postup ako v súkromných veciach, tak aj v oblasti výkonu súdnictva.

3. Žalovaný 2/ v námietke zaujatosti poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (III. ÚS 16/2000, I. ÚS 462/2011 a II. ÚS 71/97), Európskeho súdu pre ľudské práva (Delcourt proti Belgicku z 17. januára 1970 a Piersack proti Belgicku

z 1. októbra 1982) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 6Ndz/7/2011 z 30.11.2011 a sp. zn. 1Ndz/1/2011 z 31.01.2011), týkajúce sa kritérií, ktoré je potrebné vziať do úvahy pri vyhodnocovaní nestrannosti sudcu, so zdôraznením najmä posudzovania záruk nestrannosti z objektívneho hľadiska. Žalovaný 2/ kladie dôraz na teóriu zdania nezaujatosti, pri ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť.

4. Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave, F. L. A., vo svojom vyjadrení k žalovaným 2/ vznesenej námietke zaujatosti zo 04.09.2018 uviedla, že súdne spory, ktoré sú predmetom jej rozhodovania v rámci senátov Krajského súdu v Bratislave, s osobami odlišnými od členiek príslušného senátu nekonzultuje a o obsahu súdnych spisov nekomunikuje ani so svojou sestrou. F. X. F. je navyše sudkyňou v inej (trestnej) agende.

Do oboznámenia sa s obsahom námietky zaujatosti vznesenej žalovaným 2/ nemala vedomosť o spore vedenom jej sestrou proti žalovanému 2/. Sudkyňa F. L. A. na záver uviedla, že nemá žiaden pomer k prejednávanému sporu, k stranám alebo k ich zástupcom, avšak vzhľadom na okolnosti uvádzané žalovaným 2/ by v budúcnosti mohlo vzniknúť zdanie o jej zaujatosti, preto vyjadrila súhlas s pridelením veci inému sudcovi.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 54 ods. 1 C. s. p.), dôkladne posudzujúc dôvodnosť námietky zaujatosti uplatnenej žalovaným 2/ (§ 49 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 52 ods. 1 a 2 C. s. p.) dospel k záveru, že námietka zaujatosti vznesená žalovaným 2/ je neopodstatnená.

6. Na úvod považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že je skutočne možné prisvedčiť žalovanému 2/ v tej časti, že predpokladom uplatnenia práva na spravodlivý proces, ktoré zaručuje čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

je nezávislosť a nestrannosť súdu. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči stranám sporu postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 71/97 zo 04.12.1997).

7. Pritom je ale potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49

až § 58 C. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo

(viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Nc/5/2018

z 05.06.2018 a 3Ndob/8/2018 z 21.09.2018). Do obsahu základného práva na prejednanie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí povinnosť súdu vyhovieť

návrhu oprávnených osôb na vylúčenie sudcov alebo súdnych osôb z ďalšieho prejednávania alebo rozhodovania vecí pre pochybnosti o ich nezaujatosti. Obsahu základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom zodpovedá len povinnosť nadriadeného súdu rozhodnúť za zákonných podmienok o každom návrhu oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre pochybnosti o jeho nezaujatosti (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 73/97, I. ÚS 37/98 a II. ÚS 121/03).

8. Právny rámec pre rozhodnutie o (ne)vylúčení sudcu je tvorený ust. § 49 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanom spore alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Nc/5/2018 z 05.06.2018).

9. Otázka nestrannosti sudcu je predmetom aj viacerých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého má byť záver o nestrannosti sudcu výsledkom subjektívneho testu, ako aj testu objektívneho. Subjektívny test je zameraný na osobné prejavy sudcu vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a stranám sporu, prípadne k ich zástupcom.

Pri skúmaní subjektívnej nestrannosti sa uplatňuje princíp prezumpcie nestrannosti sudcu, až pokiaľ nie je preukázaný opak (pozri napríklad Kyprianou proti Cypru, Micallef proti Malte a Hauschildt proti Dánsku). Vo vzťahu k objektívnemu testu je potrebné vychádzať zo záveru, či existujú objektívne zistiteľné skutočnosti (odhliadnuc od osobného správania sudcu), ktoré môžu vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Obava z nedostatku nestrannosti sudcu musí byť objektívne oprávnená (pozri napríklad Micallef proti Malte). Objektívna nestrannosť sudcu má byť posudzovaná individuálne vo vzťahu ku konkrétnym skutočnostiam zisteným v prejednávaní vecí, a to z pohľadu, či zistený vzťah sudcu k prejednávaní vecí (stranám alebo ich zástupcom) je takej povahy a intenzity, že prezrádza záver o nedostatku nestrannosti sudcu (porovnaj Pullar proti Spojenému kráľovstvu). V nadväznosti na uvedené má pri skúmaní objektívnej nestrannosti význam zdanie nestrannosti [spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“), porovnaj De Cubber proti Belgicku].

10. Posúdenie nestrannosti sudcu preto nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno (posudzujúc každú prejednanú vec jednotlivo) usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Objektívnu nestrannosť pritom nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

11. V zmysle § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“) je pritom povinnosťou sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov (§ 30 ods. 1 zákona o sudcoch a prísediacich), vystupovať nezaujato a k stranám alebo účastníkom konania pristupovať bez predsudkov (§ 30 ods. 2 písm. d/ zákona o sudcoch a prísediacich) a zároveň svojím správaním dbať, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná (§ 30 ods. 2 písm. e/ zákona o sudcoch a prísediacich).

12. Pre nadriadený súd pri rozhodovaní o vznesenej námietke zaujatosti nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, ktorá námietku zaujatosti vzniesla. Podstatným je zistenie, či sa k posudzovanej veci skutočne a objektívne viažu skutočnosti takej intenzity, ktoré ohrozujú nestrannosť sudcu pri prejednávaní a rozhodovaní sporu.

13. Jadrom námietky zaujatosti vznesenej žalovaným 2/ je blízky príbuzenský vzťah sudkyne k osobe,

ktorá má byť žalobcom v inom (nesúvisiacom) konaní vedenom proti žalovanému 2/. Žalovaný 2/ tým namieta možný negatívny vzťah sudkyne k sporovej strane zapríčinený (predpokladaným) negatívnym vzťahom blízkej osoby.

14. Najvyšší súd k uvedenému konštatuje, že po dôkladnom zvážení všetkých jednotlivých okolností tu posudzovanej veci, nevyhodnotil žalovaným 2/ tvrdenú okolnosť ako postačujúcu pre vyvodenie záveru o potrebe vylúčiť namietanú sudkyňu z prejednávania a rozhodovania tejto sporovej veci. Je pritom potrebné zdôrazniť skutočnosť, že sestra sudkyne vedie proti žalovanému 2/ súdny spor, ktorý nemá súvis s tu posudzovanou vecou a sama namietaná sudkyňa nie je sporovou stranou v tomto konaní. Sudkyňa F. L. A.

vo svojom vyjadrení uviedla, že k prejednávanému sporu, stranám, ako aj ich zástupcom, nemá žiaden pomer a o súdnom spore vedenom jej sestrou sa dozvedela až na základe námietky zaujatosti podanej žalovaným 2/. Najvyšší súd zároveň uvádza, že u sudcu sa vo všeobecnosti predpokladá a vyžaduje stupeň nadhľadu, ktorý je vyšší než v bežných spoločenských vzťahoch alebo situáciách (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Nc/4/2015 z 26.03.2015). Najvyšší súd preto nemôže opodstatnene dospieť k záveru, že (s predmetom sporu) nesúvisiaci súdny spor vedený príbuzným sudkyne je takou okolnosťou, ktorá by vyvolala odôvodnené pochybnosti o schopnosti namietanej sudkyne prejsť a rozhodnúť súdny spor nestranné a objektívne.

15. Keďže zo vznesenej námietky zaujatosti, z vyjadrenia namietanej sudkyne a ani z obsahu súdneho spisu najvyšší súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by boli významné z hľadiska § 49 ods. 1 C. s. p. pre spochybnenie nezaujatosti namietanej sudkyne, rozhodujúcej v spore vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1CoZm/22/2018, rozhodol najvyšší súd v súlade s ust. § 54 ods. 2 C. s. p. tak, že sudkyňu F. L. A. z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu nevyvlúčil.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.